

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

Art. 1. W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa w kwocie nie niższej niż 3% Produktu Krajowego Brutto prognozowanego w projekcie ustawy budżetowej na dany rok budżetowy.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa stanowi konieczne rozwiązanie problemu tzw. luki oświatowej, tj. różnicy między aktualną wielkością subwencji oświatowej (niespełna 2 proc. PKB – 53,3 mld zł) a realnymi kosztami ponoszonymi przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawowe utrzymanie placówek oświatowych. Należy przypomnieć, że wprowadzony w latach. 90. model finansowania oświaty samorządowej opierał się na założeniu adekwatności subwencji do kosztów ponoszonych przez samorządy. Według Związku Miast Polskich, Jeszcze w 2004 r. ten subwencja pokrywała 98% wydatków placowych. W 2018 r. subwencja wystarczyła już jednak tylko na sfinansowanie 85% plac, nie mówiąc już o innych kosztach utrzymania placówek. Należy także podkreślić, że subwencja nie pozwala na pokrycie kosztów wynagrodzeń takich grup jak nauczyciele bibliotekarze, nauczyciele zapewniający opiekę w świetlicach szkolnych, a także personel administracyjny czy techniczny.

W związku z pogarszającą się kondycją finansową samorządów, coraz mniejsze są możliwości uzupełnienia tej luki z dochodów własnych. Proponowane rozwiązanie stanowi niezbędny krok w stronę zachowania przez samorządy zdolności do wykonywania ich zadań oświatowych i realizacji konstytucyjnej zasady adekwatności dochodów samorządowych do powierzonych zadań. Stanowi też wyraz troski o równy dostęp do dobrej jakości edukacji publicznej, ponieważ doprowadzi do poprawy sytuacji zwłaszcza samorządów znajdujących się w najtrudniejszej kondycji finansowej, które mają największe problemy z uzupełnieniem luki oświatowej z dochodów własnych.

Z danych Eurostatu za rok 2021 wynika, że wydatki publiczne na edukację wynoszą w Polsce ok. 4,9% PKB. Skutkiem zwiększenia wydatków na subwencję oświatową z niespełna 2% PKB do 3% PKB, byłoby zwiększenie wydatków publicznych na edukację łącznie do ok. 6% PKB. Warto wskazać, że taki wskaźnik notowano w Polsce w roku 2005. Należy podkreślić, że z szacunków Banku Światowego wynika, że wzrost wydatków na edukację o 1% PKB może przyczynić się do zwiększenia wzrostu PKB o 1%, zatem ustawa będzie miała jednoznacznie pozytywne skutki gospodarcze.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Ponadto należy wskazać, że cel projektu ustawy może zostać osiągnięty jedynie za pomocą środków o charakterze legislacyjnym.

Projekt nie będzie generował wydatków budżetowych w tym roku. Określa jedynie minimalne limity części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa w kwocie nie niższej niż 3% Produktu Krajowego Brutto prognozowanego w projekcie ustawy budżetowej na dany rok budżetowy.